

NEXUS

Draamatarina ystäväystymisestä

Taustaa:

Draamatarina NEXUS on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä MANUVA -hankkeen kanssa. Tämä Helsingin kaupungin ja sosiaaliviraston hanke pyrkii kehittämään ja edistämään oppivelvollisuuden mukaisten opintojen loppuvaiheessa olevien maahanmuuttajanuorten koulutusta ja kotoutumista. Yhtenä pääasiallisena tavoitteena on kotoutumisen lisäksi kielen oppiminen, jotta nuorten perusopetuksen jatkaminen tai jatko-opintoihin siirtyminen olisi mahdollista. (MANUVA: Maahanmuuttajien valmistava opetus 2011.)

Näiden tavoitteiden edistämiseksi keskeisintä toimintaa ovat MANUVA -ryhmät, joiden henkilökuntaan kuuluu opettaja ja sosiaaliohjaaja. MANUVA -ryhmät on suunnattu 15–16-vuotiaille maahanmuuttajanuorille ja niitä on Helsingissä kaksi: Haagan peruskoulussa ja Myllypuron yläasteen koulussa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aikaisemmat opinnot, jonka pohjalta opetus suunnitellaan oppilaalle yksilöllisesti. (MANUVA: Maahanmuuttajien valmistava opetus 2011.)

EU:n ESR Kotoutumisohjelman rahoittamassa Metropolia AMK:n Etnovoimalahankkeessa työskenteltiin Haagan peruskoulun MANUVA -ryhmän kanssa. Ryhmässä oli yhteensä 12 oppilasta, Ryhmän jäsenet ovat kotoisin Irakista, Tunisiasta, Venäjältä, Saksasta, Virosta ja Afganistanista. Kielitaidon kirjo oli laaja: puhuttiin arabiaa, ranskaa, englantia, venäjää, saksaa, viroa, portugalia ja bastua. Suomen kielen opinnot olivat alkuvaiheessa, koska

Oppilaiden omat teemat esille

Opiskelijoiden toteuttaman draaman tavoitteena oli toisaalta tukea koulun oppimis- ja kotoutumistavoitteita; toisaalta tavoitteena oli kuunnella herkästi oppilaiden "omia teemoja" ja nostaa niitä ryhmätyöskentelyn aiheiksi. Omat teemat liittyvät esimerkiksi oppilaiden maahanmuuttoon, mutta toisaalta myös nuoruuteen ikävaiheena. Opiskelijoiden vierailut olivat heille myös mahdollisuus tutustua uusiin suomalaisiin. Ryhmätoiminnan oli määrä olla myös hauskaa ja innostavaa. Sen tavoitteena oli tukea ryhmäytymistä tässä monimuotoisessa luokassa. Ryhmä vietti päiviään pienessä ikkunattomassa luokassa. Ryhmätoimintaa haluttiinkin viedä koulun muihin tiloihin. Halusimme myös lisätä tämän energisen ja vilkkaan ryhmän päiviin kinesteettisyyttä ja liikunnallisuutta. Uskomme - yhdessä nuorten itsensä

kanssa - sen lisäävän keskittymistä ja tukevan kielen oppimista.

Metropolian kulttuurialan Draama ja monikulttuurisuus -erikoistumisopintojen opiskelijaryhmä **Emilia Frantsi, Vesa Kukkamaa, Jonna Roos, Sherwan Haji ja Ulla Lehtonen** toteuttivat ryhmän kanssa kahden tapaamiskerran draamakasvatuksellisen kokonaisuuden. **Jouni Piekkari** on työstänyt draamaan jatko-osan yhdessä Emilia Frantsin kanssa. Draamatarina sopisi mainiosti myös mava-luokkien ja tavallisten luokkien kohtauttamiseen

Lähde: MANUVA: Maahanmuuttajien valmistava opetus 2011. Esite. Helsingin kaupunki Opetusvirasto, Helsingin kaupunki Sosiaalivirasto.

Verkkodokumentti.

<<http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/a3776c8046a2ce58a1feefb5b3da4389/Manuva->

[esite_2011_fin.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=a3776c8046a2ce58a1feefb5b3da4389](http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/a3776c8046a2ce58a1feefb5b3da4389/esite_2011_fin.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=a3776c8046a2ce58a1feefb5b3da4389)>. Luettu 8.12.2012.

Teemat:

- ystävyysuhteiden luominen
- luottamus
- kommunikointi

Tavoitteet:

- Pohtia ystävyysuhteiden merkitystä, uusien ystävyysuhteiden luomista ja vanhojen jättämistä taakse
- Vahvistaa luokan ryhmäytymistä; kahden eri ryhmän kohtauttaminen
- tukea kielellistä ja ei-kielellistä ilmaisua

Tarvikkeet:

- K- ja E-kirjain
- Post-it -lappuja
- Matkaanlähtötodistukset

Kesto: 1,5 t

Työtapa	Toiminnan ja draaman sisältö	Huomioita ryhmästä
Draamasopimus	Ryhmälle on kerrottu aiemmalla kerralla, että seuraavalla kerralla he pääsevät osallistumaan	

	draamatarinaan ystävydestä. Tarina on luotu keskusteluistaan ja työskentelystään heidän kanssaan.	
Lämmittelyharjoitukset		
X-määrä ihmistä kyykkyy	Osallistujat asettuvat piiriin. 3 kerrallaan menee kyykkyy. Koska tahansa kuka tahansa saa laskeutua (hitaasti) kyykkyy tai nousta ylös (hitaasti). Tavoitteena on pitää ryhmä koko ajan liikkeessä ja pitää koko ajan kolme ihmistä alhaalla ilman keskustelua, koko ryhmää kuunnellen. Sama toistetaan neljällä.	
X-määrä kyynärpäätä/ sormeja/ selkää/nilkkaa/ rannetta/polvea/päätä jne. yhteen	Ryhmä liikkuu vapaasti tilassa musiikin soidessa. Ohjaajan huudosta esimerkiksi ”neljä polvea” osallistujat muodostavat nopeasti ryhmiä.	<i>Kävimme siinä aluksi läpi havainnollisesti näyttäen, mikä on kyynärpää, mikä on kantapää, mikä on polvi ja nilkka jne. Nuorille tuntui olevan tärkeää tehdä asiat oikein eli tietää ensin tarkkaan kaikkien ruumiinosien nimitykset, jotta harjoitus sujuisi jouhevasti.</i>
Kerronta ja roolihenkilön esitleminen (ohjaaja roolissa)	<i>Tervetuloa vuoteen 2100. Elämme täällä maapallolla, jossa asiat eivät ole kovinkaan hyvin. Maapallon ihmiset voivat huonosti. Vesi loppuu pian. Suurin ongelma on kuitenkin se, että maapallon ihmiset eivät kykene elämään sovussa toistensa kanssa.</i>	

Ihmisten välillä on riitoja eivätkä he osaa tehdä yhteistyötä ongelmien ratkaisemiseksi. Kaikki ajattelevat vain omia etujaan. Tiedemiehet keksivät erilaisia keinoja tilanteen ratkaisemiseksi. Yksi suosittu keino on etsiä muilta planeetoilta apua. Maapallon ihmisiä lähetetään toisille planeetoille ottamaan selvää eri asioista ja oppimaan uutta.

Tällaisessa maailmassa elää myös 15-vuotias poika nimeltä Reza. Hänellä on asiat kohtuullisen hyvin. Hän asuu alueella, joka on rauhallinen ja jossa ihmiset vielä osaavat ajatella toisten hyvää. Reza asuu yhdessä äitinsä kanssa ja hänen perheeseensä kuuluu myös isosisko ja isovelji. Reza käy koulua. Oikeastaan hänellä on toisinaan jopa hieman tylsää. Rezasta tuntuu kummalliselta, että joka puolella maailmaa tapahtuu dramaattisia asioita, mutta hänen arjessaan ei tapahdu oikein mitään. Erityisen ärsyttävää tämä kaikki on siksi, että Rezan vanhempi sisko ja veli ovat molemmat maailmanpelastustöissä, ja matkustavat ympäri maapalloa auttaen hädässä olevia. He kuuluvat pallonpelastusjoukkoihin. Reza on heistä kovin ylpeä, mutta häntä kismittää, ettei hän itse voi olla avuksi millään.

Toisinaan hän toivoo, että jotain tapahtuisi. Että hänkin pääsisi

	<i>osaksi kaikkea sitä jännittävää ja pelottavaa maapallon puolesta tehtävää taistelua.</i>	
Tylsyysarjoitus	Osallistujille annetaan ohjeistus: Miltä tuntuu, kun on tylsää? Ota kehonasento. Miten ilmaiset sitä? Kysyttiin opiskelijoilta myös, milloin ja missä on tylsää?	<i>Vastauksina tuli: kotona, koulussa. asentoina oli sellainen valuva istuma-asento ja kädet puuhkassa edessä.”</i>
Kerronta	<i>Ja kaiken tämän tylsyyden keskellä alkaakin yhtäkkiä tapahtua...</i>	
Tekstiviesti	Tekstiviesti puhelimeen (avustaja lähettää) PLING! (äänitehoste) Viesti tulee Rezan puhelimeen (ohjaaja roolissa/rooliasussa): <i>Tiedotamme, että maapallon pelastusyksikkö etsii nuoria ympäri palloa suorittamaan tärkeää pelastustehtävää. Sinut on valittu yhdeksi ehdokkaaksi. Haluatko tulla mukaan? Vastaa tähän viestiin minuutin kuluessa E = ei tai K= kyllä.'</i> <i>Reza jää tuijottamaan viestiä hetkeksi.</i>	
Äänestys	<i>Rezan pitää tehdä päätös minuutissa. Auttakaa häntä!</i> Äänestyslappu: Osallistujia pyydetään osoittamaan lappuja E (ei, Rezan ei pidä lähteä) tai K (kyllä, Rezan pitää lähteä)	
Kerronta	<i>Pian tulee vastaus, jossa kiitetään myönteisestä päätöksestä. Rezalle kerrotaan, että hän tulee olemaan osa nuorten ryhmää, jotka on valittu miljoonien nuorten</i>	

	<p><i>joukosta. He ovat saaneet tehtävän, jossa heidät tullaan lähettämään planeetalle nimeltä Nexus.</i></p> <p><i>Planeetta Nexus on tunnettu se asukkaiden ystävällismielisestä käyttäytymisestä ja rauhasta. Tällä planeetalla sen asukkaat elävät sovussa ja osaavat tehdä yhteistyötä. Maapallon pelastusyksikkö on päättänyt, että maapallon ihmisten on mahdollista ottaa mallia Nexukselta, ja siksi se on päättänyt lähettää joukon nuoria matkaan. Nuorten tehtävänä on ottaa mallia Nexukselta ja tuoda opit sieltä takaisin maapallolle.</i></p>	
<p>Kerronta / Kollektiivinen rooli</p>	<p><i>Ja nyt. Katsokaa ympärillenne: Näette tässä koko matkaan valitun joukon nuoria. Onnittelut! Te olette niitä harvoja tarkoin valittuja yksilöitä, joiden on ajateltu pystyvän suoriutumaan tästä matkasta.</i></p> <p><i>Osallistujille jaetaan samalla matkaanlähtötodistukset.</i></p> <p><i>Teitä varmasti jännittää, mutta ei huolta, MPY huolehtii teidän turvallisuudesta mahdollisimman pitkälle. Oletteko valmiita? Ei kuulu! OLETTEKO VALMIITA?!!</i></p>	
<p>Tarvikkeiden ideointi lapuille + Kerronta</p>	<p><i>Teillä kaikilla on nyt vain muutama minuutti aikaa valmistautua lähtöön. Mitä pakkaisit mukaan? Listaa kolme asiaa NOPEASTI Post-it lapuille. Kerätyt laput luetaan ääneen.</i></p>	<p><i>Tehtävänanto herätti jälleen pienen kuvinan: papereita ja kyniä tarvittiin, sanoja etsittiin, osa selitti sanoja englanniksi, osa</i></p>

	Ohjaaja ensin keräsi ja sitten kirjoitti vastaukset taululle ja jaotteli ne siten, mitä ei voi ottaa mukaan: ihmiset ja aseet karsiutuivat matkasta pois.	<i>kyseli toisiltaan, mitä voisi ottaa, osa kyseli sosiaaliohjaajalta apua, menin auttamaan myös ja kyselin, jos en ymmärtänyt jotain sanaa - kuljetin valmiita lappuja Emilialle.</i>
Kerronta	<i>Ihmiset jäivät pois, koska vain tämä ryhmä sai kutsun lähteä ja aseet, koska Nexus on rauhanomainen planeetta. Mutta älkää huolehtiko pääsette kyllä takaisin perheidenne luo.</i>	
Mielikuvitusmatka / tilan kuvittelu	Osallistujat asettuvat avaruusalukseen. Asettaudutaan kaikki tosi lähelle toisia (koska matkataan ahtaassa avaruusaluksessa) ja tehdään lähtölaskenta samalla, kun laskeudutaan alas koko ajan enemmän kyykkyyyn. Lopulta nollan kohdalla hypätään ylös ja matka on alkanut. Lähtölaskenta ryhmässä yhdessä, lasketaan 10,9,8,7...	
Painoton tila - liikeharjoitus (taustalla avaruusmusiikkia)	Koko ryhmä harjoittelee liikkumista painottomassa tilassa.	
Kerronta ja avustaja roolissa	<i>Tervetuloa Nexukselle seikkailijat! Nexus sijaitsee Andromedanimisessä glaxissa tuhansien valovuosien päässä maapallolta eli Tellukselta. Planeetta on pienempi</i>	

	<p><i>kuin maa, mutta siellä asuu silti useita miljoonia asukkaita. Elinolot planeetalla ovat kelvolliset myös ihmisille, vaikkakin joskus lisähappi saattaa olla tarpeen. Ominaista planeetalle on kuitenkin rauhallisuus ja ystävällisyys planeetan olioiden välillä. Tästä syystä planeetalla riittää ruokaa ja vettä kaikille.</i></p> <p><i>Täällä meitä vastassa odottaakin paikallinen asukas, tyttö nimeltä Masui. Hän haluaa mitä ilmeisimmin tutustua tutustua meihin.</i></p>	
<p>Avustajat roolissa</p>	<p>Samalla Reza ja Masui kävelevät lähemmäs toisiaan.</p>	<p><i>Ryhmä seurasi henkeään pidätellen, kun lähestyimme toisiamme. Paria poikaa nauratti myös kovasti. Emilia pelasti melko staattisen tilanteen kysymällä ryhmältä, mitä Reza ajatteli tilanteessa ja sitten, mitä Masui ajatteli. Ryhmä esitti kysymyksiä: "kuka toi on?", "Mitä se täällä tekee? Mikä sen nimi on?" jne. Sitten Jonna kysyi, miten hahmot voisivat tervehtiä. Oppilaat sanoivat heti: Moi! Mitä kuuluu? Mikä sun nimi on? Samalla toistin oppilaiden sanomia repliikkejä</i></p>

		<p><i>roolissa ja tein myös heidän tarjoamiaan tervehdysliikkeitä ikään kuin treenaten kohtaamista, valmistautuen siihen, ottaen oppilailta apua vastaan. Sitten Jonna kysyi, miten Reza ja Masui voisivat tervehtiä toisiaan. Tämä johti seuraavaan harjoitukseen.</i></p>
<p>Erilaiset tervehdykset pareittain</p>	<p>Osallistujat jaetaan pareiksi. Keksitään pareissa planeetan tervehdys ja harjoitellaan se. Lähdetään kävelemään ja tervehditään vastaantulijoita omalla tervehdyksellä <i>hidastettuna.</i></p>	<p><i>Jokainen pari näytti oman tervehdyksensä niin, että muut katsoivat. Sitten Jonna kysyi, miten te tervehditte teidän kulttuurissanne toisianne ja miten suomalaiset tervehtivät. Saimme hauskan kavalkadin erilaisia tunisialaisia, afganistanilaisia, irakilaisia, brasilialaisia jne. tervehdyksiä sekä heidän esittämäänsä hauskan karikatyyrisiä suomalaisia tervehdyksiä: tuskin havaittavia pään nyökkäyksiä, halauksia, joissa hädin tuskin kosketaan toiseen jne. Sanoin lopussa ikään kuin yhteenvetona ja näytin Jonnan kanssa,</i></p>

		<p><i>että Suomessa kätellään aika usein käsi ojossa ja melko kaukana toisesta, Välimeren pohjoispuolella Italiassa kätellään jo niin, että kynnärvarsi on koukussa ja toisella kädellä halataan toista ja Välimeren etelä- ja itäpuolella annetaan sitten jo kunnan halaus! Sitten otimme tuolit ja istuimme rinkiin.</i></p>
<p><i>Pari- ryhmäkeskustelu: teemana ystävystyminen</i></p>	<p><i>ja</i> Siirrytään draamasta tähän päivään ja nuorten muistoihin ja arkeen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Muisto ensimmäisestä ystävästä, kun olit pieni. Kuka oli ensimmäinen ystäväsi? Mikä hänen nimensä oi? Missä hän oli? Miten ystävästyit häneen? Mitä teitte yhdessä?</i> <p><i>Parit keskustelevat ja sitten jokainen, joka haluaa, saa kertoa omasta ystävästään.</i></p>	<p><i>Kävin varmistamassa jokaiselta parilta erikseen, oliko kumpikin jo kertonut oman tarinansa. Sitten jatkoimme yhteisesti jaettuihin kokemuksiin. Kolme oppilasta kertoi: yksi poika päiväkotikavereistaan, joista tuli ystäviä korostaen, ettei hän voi luottaa keneenkään 'enää koskaan' niin kuin heihin. Yksi tyttö kertoi niin ikään päiväkotikavereistaan, kolmesta pojasta, joiden kanssa hän kulki aina koulumatkan vuosia eteenpäin; ja yksi poika kertoi ystävästään, jonka pommi tappoi. Kysyin, näkikö hän sen.</i></p>

		<i>Ei ollut nähnyt, kuullut vain tapahtuneesta. Emilia kysyi, oliko hänellä ikävä ystäväänsä. Ja hän vastasi, että paljon! Sanoin siihen hiljaa, että siitä on varmaan suuri suru mukana.</i>
Pohdinta	<ul style="list-style-type: none"> • Onko nyt [14-16 -vuotiaana nuorena] helpompi vai vaikeampi tutustua tai ystäväystyä uusiin ihmisiin kuin pienenä? Miksi se on helpompaa tai vaikeampaa? • Miten sitten tutustua uusiin ihmisiin? Parikeskustelun jälkeen jokainen sanoo vähintään yhden idean, miten tutustuminen voisi tapahtua. 	<i>Kaikki olivat sitä mieltä, että vaikeampaa. Kysyin miksi. Yksi tytöistä vastasi, että koska lapsina he olivat niin huolettomia ja nyt ihmisillä on eri kulttuureita. Yksi poika sanoi, että koska hän ei voi luottaa enää ihmisiin samalla tavalla. Olisin niin halunnut jatkaa näistä ajatuksista eteenpäin, kysellä lisää, mutta aikaa oli tässä vaiheessa jäljellä enää kymmenkunta minuuttia. Halusin esittää vielä viimeisen kysymyksen ikään kuin oppilaille 'eväiksi' tulevaisuutta varten.</i>
Äänestys	Vetäjä kirjaa ideat taululle. Tämän jälkeen äänestettiin parhaista ideoista.	Oppilaiden ideoita: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Moi! Hei! (Moi sanottiin kolme kertaa.)</i> • <i>Mikä on sun nimi?</i> • <i>kavereiden</i>

		<p><i>kaverit eli sosiaaliset verkostot</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>What's up? What are ya doin' man? (jne. koko 'black American rap' -setti sujuvalla englannilla... :)</i> • <i>puhuminen, se että vaan menee ja puhuu - JOTAKIN!</i> • <i>Facebook</i> • <i>yhteiset harrastukset, yhteinen aika koulussa, niin on helppo tutustua</i> • <i>Mennään ulos! = Mennään tekemään jotain yhdessä!</i> • <i>Flirtti (tyttöjen ehdotus), pojilta tuli ehdotuksena, että voi sanoa, että tyttö on kaunis!</i>
Pysähtynyt kuva	Jokainen pari/pienryhmä tekee pysäytetyn kuvan valitsemastaan tavasta ystäväystyä uuden ihmisen kanssa. Katsotaan kuvat. Voidaan myös vielä sanoittaa, mitä osallistujat näkevät kuvissa.	
Lopetus kuvitteellinen tila /	Osallistujat käyvät makaamaan avaruusaluksen lattialle jalat toisiaan vasten tai seisovat selät	

	toisiaan vasten ja matka takaisin maahan alkaa. Matkalla soi rauhallinen musiikki. Jokainen voi vielä sanoa matkan aikana ääneen vanhojen ja uusien ystäviensä nimiä ja muistella jonnekin kauaksi jääneitä ystäviä ja ajatella nykyisiä ystäviään. Voi sanoa ääneen myös sellaisen ihmisen nimen, jonka kanssa haluaisi ystäväystyä. Musiikki vaimenee hitaasti ja matka päättyy. Kiitokset ja näkemiin!	
Ryhmän oma lopetus	Ohjaaja kysyi ryhmältä tarvitteko te vielä jotakin.	<i>Ryhmä ehdotti yhdelle oppilaista ryhmähalausta, koska tämä oli jakanut ryhmän kanssa koskettavan muiston ystävänsä kuolemasta. Nämä nuoret tuntuivat emotionaalisesti jotenkin kypsemmiltä kuin ne suomalaiset lukiolaiset, joiden kanssa päivittäin työskentelen...</i>
Jatkotyöskentely Käynnistettyä tarinaa voisi hyvin jatkaa seuraavilla tapaamiskerroilla ja Rezan ja Masuin tarinaa voitaisiin kehittää eteenpäin esimerkiksi seuraavilla työtavoilla:		
Pysähtyneet kuvat: ihanneplaneetta	Pienryhmät tekevät kuvia siitä, millaista on elämä ihanneplaneetalla? Eri ryhmille voi antaa eri tehtävän: asuminen, opiskelu, harrastukset, kasvatus jne.	
Sanattomat kohtaukset pienryhmissä	Osallistujat jaetaan pienryhmiin. Heitä pyydetään tekemään pysähtynyt kuva tulevaisuuden tilanteesta. Reza ja Masui lähtivät yhdessä Rezan kotiplaneetalle. Millaisiin pelastustehtäviin he joutuivat? Millä tavoin heidän	

	ystävyytensä joutui koetukselle?
Valinnan kuja	<p><i>Reza miettii lähteäkö takaisin kotiplaneetalle vai jäädäkö Nexukselle. Kotiplaneetalle olisi ollut paljon oppeja vietävänä, mutta Reza ei olisi halunnut jättää Masuita ja hyvää elämää.</i></p> <p>Osallistujat asettuvat kahteen vastakkaisriviin edustaen lähtöön liittyviä ajatuksia Rezan mielessä. Reza lähtee kulkemaan kujaa pitkin. Samalla kujan toisella puolella olevat yrittävät houkutella Rezaa jäämään; toinen puoli lähtemään. Molemmat puolet joutuvat antamaan Rezalle (ohjaaja roolissa) perusteluja syistä jäädä tai lähteä, Reza voi kommentoida niitä joko puolesta tai vastaan.</p>
Päiväkirja	Oppilaat voivat kirjoittaa myös Rezan tai Masuin päiväkirjaa valitussa tulevaisuuden hetkessä.
Hetken merkitseminen	Osallistujia pyydetään valitsemaan tarinasta heitä koskettanut hetki ja menemään siihen asentoon ja paikkaan, jossa roolihenkilö tai osallistuja itse oli tuolla hetkellä. Ohjaaja kysyy yksitellen: missä olet, miksi tämä oli tärkeää
Lopetus	Loppukeskustelu tai loppusanat, riippuen ryhmän tunnelmasta. Tai muu ryhmän valitsema lopetus.

”